

Adı:

Tarih:

Sınıf kütüphanemiz

Bir öyküde çoğu zaman bir sorun ortaya çıkar ve kişiler bu sorunu çözmeye çalışır. Okurken şunları sor: Sorun neydi? Kim, nasıl çözdü? Sonunda ne oldu?

Sınıf Kütüphanemiz

Sınıfımızın arka köşesinde boş bir raf vardı. Öğretmenimiz Ayşe Hanım bir gün bu rafı sınıf kütüphanesine dönüştürmeyi önerdi. Herkes evinden okuduğu bir kitabı getirdi. Kısa sürede rafta otuz kitap oldu.

İlk haftalar her şey yolundaydı. Sonra bazı kitaplar kaybolmaya başladı. Kimin hangi kitabı aldığını bilen yoktu. Birkaç kitap da yırtık sayfalarla geri gelmişti.

Sınıfça toplanıp bu sorunu konuştuk. Zehra, her kitabın içine bir kart koymayı önerdi. Kitabı alan kişi adını ve tarihi karta yazacak, geri getirince kartı imzalayacaktı. Emir de sayfaları yırtılan kitapları bantla onarmayı üstlendi.

Yeni düzen işe yaradı. Artık hiçbir kitap kaybolmuyordu. Ay sonunda kimin kaç kitap okuduğunu da kartlardan sayabildik. Sınıfça bir ayda yüz on iki kitap okumuştuk.

Ayşe Hanım gülümseyerek "Bir elin nesi var, iki elin sesi var." dedi. Gerçekten de sorunu hep birlikte çözmüştük.

1. Sınıf kütüphanesinde hangi sorun ortaya çıktı?

- ☐ a) Rafa hiç kitap gelmedi. ☐ b) Bazı kitaplar kayboldu, bazıları yırtıldı.
☐ c) Öğretmen kütüphaneyi kapattı.

2. Zehra'nın önerisi sorunu nasıl çözdü?

- ☐ a) Kimin hangi kitabı aldığı kartlardan anlaşılabildi. ☐ b) Kitaplar kilitli bir dolaba kondu.
☐ c) Hiç kimse kitap almadı.

3. Olayları oluş sırasına göre diz. (Kutulara sıra numarası yaz.)

- ☐ Kitaplara kart konuldu. ☐ Okunan kitaplar kartlardan sayıldı.
☐ Herkes evinden bir kitap getirdi. ☐ Bazı kitaplar kaybolmaya başladı.

4. Emir, yırtılan kitapları onarmayı üstlendi.

- ☐ Doğru ☐ Yanlış

5. Sınıfça bir ayda _____ kitap okunmuştu.

(otuz / yüz on iki / yüz yirmi)

6. Ayşe Hanım neden "Bir elin nesi var, iki elin sesi var." dedi?

- ☐ a) Öğrenciler el çırpıdığı için ☐ b) Sorun hep birlikte çözüldüğü için
☐ c) Kitaplar çok ağır olduğu için

7. Metnin ana fikri hangisidir?

- ☐ a) Birlikte çalışınca sorunları daha kolay çözeriz. ☐ b) Kitaplar kolay yırtılır.
☐ c) Raflar boş kalmamalıdır.

8. Sence sınıf kütüphanesi için başka hangi kural yararlı olur?

- ☐ a) Kitapları en geç iki hafta içinde geri getirmek ☐ b) Kitaplara resim çizmek
☐ c) Kitapları eve götürüp geri getirmemek

Gerçek, mecaz ve terim anlam

Gerçek anlam, sözcüğün akla gelen ilk anlamıdır: Ağacın kökü toprağa uzandı. Mecaz anlam, sözcüğün gerçek anlamından uzaklaşmasıdır: Bu sorunu kökünden çözelim.

9. Üçgenin üç açısı vardır. Bu cümlede açı sözcüğü hangi anlamdadır?

- ☐ a) Gerçek anlam ☐ b) Mecaz anlam ☐ c) Terim anlam

10. Bu olaya bir de arkadaşının açısından bak. Bu cümlede açı sözcüğü hangi anlamdadır?

- ☐ a) Terim anlam ☐ b) Mecaz anlam

11. Kök ve perde sözcükleri bu cümlelerde hangi anlamda? (Her birinin yanına grubunun harfini yaz: A = Gerçek, B = Mecaz, C = Terim)

- ☐ Pencereye yeni bir perde taktık. ☐ Gözlerine bir yorgunluk perdesi indi.
☐ Ağacın kökü toprağın derinlerine uzanmıştı. ☐ Bu sorunu kökünden çözmeliyiz.
☐ Evler sözcüğünün kökü evdir. ☐ Oyunun ikinci perdesi başladı.

12. Terimi ait olduğu alanla eşleştir. Kartları ikişer aç. (Eşleştir.)

1. açı	a) müzik
2. nota	b) fen bilimleri
3. hücre	c) dil bilgisi
4. fiil	d) matematik

13. Fen dersinde öğretmen "Basınç, bir yüzeye etki eden kuvvetle ilgilidir." dedi. Basınç sözcüğü hangi anlamdadır?

- ☐ a) Mecaz anlam ☐ b) Terim anlam ☐ c) Gerçek anlam

14. Hangi cümlede keskin sözcüğü gerçek anlamdadır?

- ☐ a) Dedemin keskin bir zekâsı var. ☐ b) Bu bıçak çok keskin, dikkatli kullan.
☐ c) Ablam keskin bir dille konuştu.

15. Terim anlamlı sözcükler bir alana ait özel bir kavramı anlatır.

- ☐ Doğru ☐ Yanlış

16. "Ablam yarışmada sahneye çıkınca kalbi küt küt attı, dizleri titredi." Bu cümle ne anlatıyor?

- ☐ a) Ablamın çok heyecanlandığını ☐ b) Ablamın hasta olduğunu
☐ c) Ablamın koştuğunu

Atasözlerinin anlamı ve yeri

Atasözleri, uzun deneyimlerden çıkmış, öğüt veren kalıplaşmış sözlerdir. Bir atasözünü kullanmadan önce anlamını iyi bilmeli ve duruma uygun olup olmadığını düşünmeliyiz.

17. Atasözünü anlamıyla eşleştir. (Eşleştir.)

1. Ayağını yorganına göre uzat.	a) Gerçek dost zor zamanda yanımızdadır.
2. Bin bilsen de bir bilene danış.	b) Açıkça belli olan şeyi kanıtlamaya gerek yoktur.
3. Dost kara günde belli olur.	c) Harcamanı gelirine göre yap.
4. Üzüm üzüme baka baka kararır.	d) Ne kadar bilsen de danışmaktan çekinme.
5. Görünen köy kılavuz istemez.	e) İnsan arkadaşlarından etkilenir.

18. Kerem harçlığının hepsini haftanın ilk günü harcadı, sonraki günlerde hiç parası kalmadı. Ona hangi atasözünü söylersin?

- ☐ a) Erken kalkan yol alır. ☐ b) Ayağını yorganına göre uzat.
☐ c) Dost kara günde belli olur.

19. Selin hastalanınca arkadaşı Defne her gün ona ders notlarını getirdi. Bu duruma hangi atasözü uyar?

- ☐ a) Dost kara günde belli olur. ☐ b) Görünen köy kılavuz istemez.
☐ c) Üzüm üzüme baka baka kararır.

20. Arda bisikletini kendi başına onaramadı. Bisikletçi amcaya danıştı ve kısa sürede onardı. Bu duruma hangi atasözü uyar?

- ☐ a) Ayağını yorganına göre uzat. ☐ b) Bin bilsen de bir bilene danış.
☐ c) Dost kara günde belli olur.

21. Ne ekersen onu _____ .
(toplarsın / biçersin / yersin)

22. Erken kalkan _____ alır.
(yol / ekmek / kitap)

23. Komşu komşunun külüne muhtaçtır atasözü, komşuların her an birbirine ihtiyaç duyabileceğini anlatır.

- ☐ Doğru ☐ Yanlış

24. Az olsun, öz olsun atasözü ne anlatır?

- ☐ a) Her şeyin çok olması iyidir. ☐ b) Bir şeyin çokluğu değil, iyi ve yararlı olması önemlidir.
☐ c) Az yemek yemeliyiz.

Bilgi doğru mu?

Bir bilgiyle karşılaşınca şunları sorarız: Bu bilgiyi kim yazdı? Nereden aldı? Başka güvenilir kaynaklar da aynı şeyi söylüyor mu?

25. Hangisi daha güvenilir bir kaynaktır?

- ☐ a) Kimin yazdığı belli olmayan bir paylaşım ☐ b) Bir ansiklopedi
☐ c) Bir arkadaşın duyduğu söylenti

26. Bir bilginin doğruluğunu anlamak için ne yaparız? Hepsini seç. (Birden çok doğru olabilir.)

- ☐ a) Bilgiyi kimin yazdığına bakarız. ☐ b) Başka güvenilir kaynaklarla karşılaştırırız.
☐ c) Çok paylaşıldıysa hemen inanırız. ☐ d) Bir öğretmene ya da büyüğümüze danışırız.

27. Çok sayıda kişinin paylaştığı bir bilgi mutlaka doğrudur.

- ☐ Doğru ☐ Yanlış

28. Bir paylaşımda "Bal arıları kışın Ay'a göç eder." yazıyor. Ne yapmalısın?

- ☐ a) Hemen arkadaşlarıma göndermeliyim.
☐ b) Yanlış olduğunu fark edip güvenilir bir kaynaktan doğrusunu öğrenmeliyim.
☐ c) Doğru olduğuna inanmalıyım.

29. Bir reklamda "Bu ayakkabıyı giyen herkes en hızlı koşucu olur." diyor. Bu söz için ne söylenebilir?

- ☐ a) Kesinlikle doğrudur.
☐ b) Abartılıdır; bir ayakkabı tek başına kimseyi en hızlı koşucu yapmaz.
☐ c) Herkes bu ayakkabıyı almalıdır.

30. Bilgi mi, görüş mü? (Her birinin yanına grubunun harfini yaz: A = Bilgi, B = Görüş)

- ☐ Bir haftada yedi gün vardır. ☐ Türkiye'nin başkenti Ankara'dır.
☐ En güzel mevsim sonbahardır. ☐ Bu kitap çok sıkıcı. ☐ Futbol en eğlenceli spordur.
☐ Leylekler göç eden kuşlardır.

31. İki internet sayfası aynı konuda farklı bilgi veriyor. Hangisine güvenmek daha doğrudur?

- ☐ a) Yazarı belli olmayan, reklamlarla dolu sayfaya
☐ b) Bir devlet kurumunun ya da üniversitenin sayfasına ☐ c) Hangisi daha kısaysa ona

32. Ödevinde ansiklopediden bir bilgi kullandın. Ödevinin sonuna ne yazmalısın?

- ☐ a) Bilgiyi aldığım ansiklopedinin adını ☐ b) Hiçbir şey yazmama gerek yok
☐ c) En sevdiğim rengi

Cevap anahtarı

1. b) Bazı kitaplar kayboldu, bazıları yırtıldı.
2. a) Kimin hangi kitabı aldığı kartlardan anlaşılabilir.
3. Herkes evinden bir kitap getirdi. → Bazı kitaplar kaybolmaya başladı. → Kitaplara kart konuldu. → Okunan kitaplar kartlardan sayıldı.
4. Doğru
5. yüz on iki
6. b) Sorun hep birlikte çözüldüğü için Bu atasözü yardımlaşınca işlerin kolaylaştığını anlatır.
7. a) Birlikte çalışınca sorunları daha kolay çözeriz.
8. a) Kitapları en geç iki hafta içinde geri getirmek
9. c) Terim anlam Açı burada matematiğe ait bir kavramdır.
10. b) Mecaz anlam Burada açı, bakış ve görüş anlamında kullanılmıştır.
11. Ağacın kökü toprağın derinlerine uzanmıştı.: A, Bu sorunu kökünden çözmeliyiz.: B, Evler sözcüğünün kökü evdir.: C, Pencereye yeni bir perde taktık.: A, Oyunun ikinci perdesi başladı.: C, Gözlerine bir yorgunluk perdesi indi.: B Kök dil bilgisinde, perde tiyatrodaki terimdir.
12. 1-d, 2-a, 3-b, 4-c Açık matematikte, nota müzikte, hücre fen bilimlerinde, fiil dil bilgisinde terimdir.
13. b) Terim anlam
14. b) Bu bıçak çok keskin, dikkatli kullan. Bıçağın ağzı gerçekten keskindir; zekâ ve dil için keskin mecazdır.
15. Doğru
16. a) Ablamın çok heyecanlandığını
17. 1-c, 2-d, 3-a, 4-e, 5-b
18. b) Ayağını yorganına göre uzat.
19. a) Dost kara günde belli olur.
20. b) Bin bilsen de bir bilene danış.
21. biçersin
22. yol
23. Doğru
24. b) Bir şeyin çokluğu değil, iyi ve yararlı olması önemlidir.
25. b) Bir ansiklopedi
26. a) Bilgiyi kimin yazdığına bakarız., b) Başka güvenilir kaynaklarla karşılaştırırız., d) Bir öğretmene ya da büyüğümüze danışırız.
27. Yanlış Yanlış bilgiler de çok paylaşılabılır; kaynağını kontrol etmeliyiz.
28. b) Yanlış olduğunu fark edip güvenilir bir kaynaktan doğrusunu öğrenmeliyim.
29. b) Abartılıdır; bir ayakkabı tek başına kimseyi en hızlı koşucu yapmaz.
30. Türkiye'nin başkenti Ankara'dır.: A, En güzel mevsim sonbahardır.: B, Bir haftada yedi gün vardır.: A, Bu kitap çok sıkıcı.: B, Leylekler göç eden kuşlardır.: A, Futbol en eğlenceli spordur.: B
31. b) Bir devlet kurumunun ya da üniversitenin sayfasına
32. a) Bilgiyi aldığım ansiklopedinin adını Kaynağı yazarsak okuyan kişi bilgiyi kontrol edebilir.